

**UCHWAŁA NR XLII/337/13
RADY MIASTA KOŚCIERZYNA**

z dnia 27 lutego 2013 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013-2015"

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2013 poz. 135 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2001r. nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

Rada Miasta Kościerzyna na wniosek Burmistrza Miasta Kościerzyna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013 – 2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Kościerzyna

Piotr Słomiński

Uzasadnienie

Art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowią o konieczności uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny. Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem i ochroną dzieci, a także profilaktyka w środowisku lokalnym w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Tak więc podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA KOŚCIERZYNA NA LATA 2013 - 2015

I. WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno – bytowe. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. DIAGNOZA

Miasto Kościerzyna według stanu na dzień 31.12.2012r. zamieszkało 23.017 mieszkańców. Bezrobotnych w mieście Kościerzyna na koniec 2012r. było 1.378 osób.

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez

względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 803 rodziny liczące 2.125 osób. Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując powody przyznania pomocy społecznej w 2012r. można zauważyć, że pomoc najczęściej udzielana była z uwagi na bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1

POWODY PRYZNANIA POMOCY

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	0		3
UBÓSTWO	1	444	1 092
SIEROCTWO	2	1	1
BEZDOMNOŚĆ	3	45	45
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	89	357
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	48	261
BEZROBOCIE	6	471	1 369
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	362	844
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	394	998
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	9	230	877
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	128	356
RODZINY WIELODZIETNE	11	93	509
PRZEMOC W RODZINIE	12	65	193
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	102	214
NARKOMANIA	15	2	2
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	10	13
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	17	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	18	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	19	7	25
SYTUACJA KRYZYSOWA	20	28	69
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	21	0	0

Przedstawione dane ukazują, że dominującym czynnikiem przyznania pomocy w 2012 roku, obok bezrobocia, długotrwałej choroby i niepełnosprawności jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego m.in. w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.

Znaczna część tych rodzin to rodziny z trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcja ta wyróżnia się głównie niedojrzałością emocjonalną rodziców, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz problemami wychowawczymi z dziećmi. Poniżej przedstawiono typy rodzin objętych pomocą społeczną łącznie z pracą socjalną.

Tabela nr 2

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typy rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1 osoba	336	336
2 osobowa	144	288
3 osobowa	177	531
4 osobowa	128	512
5 osobowa	74	370
6 osób i więcej	52	353

Jak pokazują powyższe dane najczęściej było jednoosobowych rodzin objętych pomocą społeczną w 2012 roku. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w 2012 roku wynosiła 448 rodzin, o liczbie osób 1.700. Typy rodzin z dziećmi przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3

Rodziny z dziećmi o liczbie dzieci:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	150	399
2	161	582
3	82	379
4	38	220
5 i więcej	17	120

Powyższe dane wskazują, że najczęściej rodzin objętych pomocą społeczną to są rodziny z 2 lub 1 dzieckiem.

III. ZASOBY

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kościerzyna na lata 2013 – 2015 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują poniższe instytucje:

Tabela nr 4

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w mieście Kościerzyna:

Lp.	Nazwa i adres instytucji	Rodzaj działalności
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej.
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, wsparcie psychologiczne i prawne, organizowanie kolonii i spektakli profilaktycznych.
3.	Zespół Interdyscyplinarny ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
4.	Świetlica profilaktyczna ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Organizowanie zajęć pozaszkolnych, wsparcie psychologiczno – terapeutyczne, organizowanie dzieciom czasu wolnego.
5.	Biuro Organizacji Placówek Oświatowych ul. 3 Maja 9 83 – 400 Kościerzyna	Przyznawanie i wypłacanie stypendiów.
6.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna ul. Świętojańska 5 83 – 400 Kościerzyna	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana dzieciom, młodzieży i rodzicom.
7.	Placówki oświatowo – wychowawcze z terenu miasta Kościerzyna	Działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci.
8.	Placówki służby zdrowia działające na terenie miasta Kościerzyna	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
9.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Krasickiego 4 83 - 400 Kościerzyna	Praca na rzecz dziecka, interwencja kryzysowa.
10.	Komenda Powiatowa Policji ul. Zgr. Księży Zmartwychwstańców 2 83 - 400 Kościerzyna	Bezpieczeństwo , prewencja.
11.	Organizacje pozarządowe	W ramach działań statutowych.

Źródło: opracowanie własne

W mieście Kościerzyna funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dziecku i rodzinie. Są to zarówno poradnictwo jak i konkretne usługi, które służą zwalczaniu bezradności opiekuńczo – wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nalogami itp.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w mieście Kościerzyna.

Cele szczegółowe:

- stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

V. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej.
2. Prowadzenie intensywnej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
3. Wspieranie rodzin przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez przydzielanie asystenta rodziny.
4. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych asystenta rodziny.
5. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
6. Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.
7. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
8. Organizowanie grup wsparcia.
9. Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
10. Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
11. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych, niewydolnych wychowawczo oraz umieszczonych w pieczy zastępczej.
Wspieranie rodzin we wzmocnieniu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w celu powrotu dzieci do rodziny naturalnej.

12. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.
13. Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego.

VI. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
- Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielania asystenta rodziny.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) Środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie na realizację Programu.
- 2) Dotacje z budżetu państwa.
- 3) Środki pozabudżetowe.

VIII. MONITOROWANIE

Koordynatorem i Realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miasta Kościerzyna sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiania potrzeb związanych z realizacją Programu.